

**ALVA - Aluevaikuttaminen kunnanosien ja
maaseudun kehittämisessä**
Lahti 16.3.2010

Christell Åström
Erityisasiantuntija
Maaseudun kehittäminen
Pienkunta-asiat

**Aluevaikuttaminen kunnanosien ja
maaseudun kehittämisessä - ALVA**

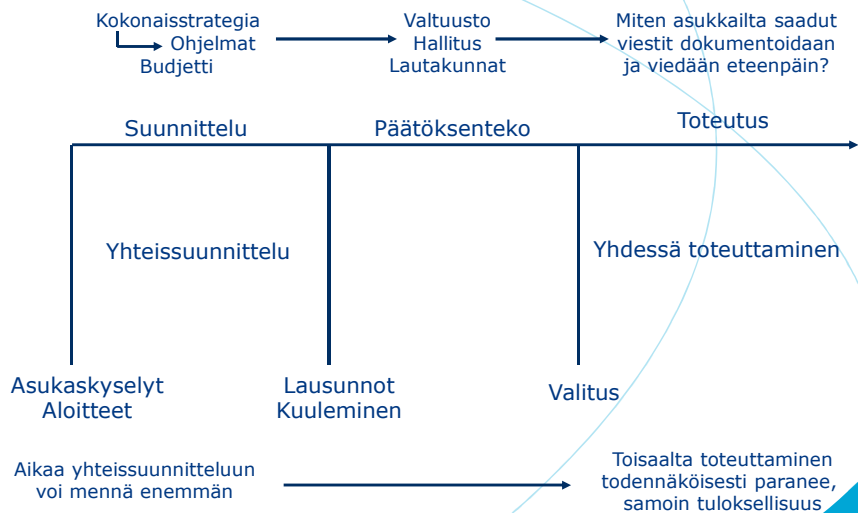
Hankkeen tavoitteet

- Konkreettiset tavoitteet:
  - Kartoitetaan olemassa olevia alueellisen vaikuttamisen toimintatapoja.
  - Tuotetaan työväline, jonka avulla eri paikallistoimijat voivat arvioida eri toimintatapojen sopivuutta omalle alueelleen.
  - Kehittäjäverkoston perustaminen ja sen toiminnan koordinointi → ensimmäinen verkostotapaaminen 10.11.2009, seuraava 4.5.2010.
- Yleisempi tavoite:
  - Selvitetään miten voidaan paremmin integroida kunnan eri osien kehittäminen ja sitä tukeva yhteistoiminta osaksi kunnan pitkän aikavälin tavoitteita ja kokonaiskehittämistä.

Kohderyhmät

- Kunnat, jotka haluavat vahvistaa **kuntalaisten ja eri paikallistoimijoiden alueellista vaikuttamista sekä niiden yhteistyötä kunnan kanssa.**
- **Kuntaliitoksen toteuttaneet ja sitä valmistelevat kunnat.**
- Muut alueellisen vaikuttamisen kehittämisestä kiinnostuneet kunnat ja toimijat kutsutaan **Verkostoyhteistyöhön.** → kehittämistyön tulosten leviäminen, verkoston tuki ja vertaisoppimisen mahdollisuus.

Onko kuntalaisella sijaa strategiaprocessissa?

ALVA- tutkimus- ja kehittämishankkeen tavoitteena:

- On pyrkiä löytämään ja määrittelemään välineitä kunnan asukkaiden mielipiteen kanavoimiseen osaksi kunnan päätöksentekoa.
- Paikalliset toimijat ja kunnat kaipaavat jatkuvasti **työkaluja** siihen, miten ne saavat eri alueiden ja eri ihmisryhmien äänen tasapuolisesti kuulumaan.
- Erityisesti pienten- ja maaseutumaisten kuntien asukkaiden pelkona kuntaliitostilanteessa on, että isossa kokonaisuudessa ne menettävät mahdollisuuden vaikuttaa uuden kunnan päätöksentekoon.
- Uusien, demokratiaa lisäävien välineiden luominen tässä tilanteessa on sekä mahdollista, että toisaalta tarpeellista.
- Huomionarvoista on, että usein kuntalaisilla on paljon sanottavaa ja mielipiteitä kunnan toimintaan liittyen, mutta näille mielipiteille ei ole löydetty paikkaa kunnan päätöksentekoprosessissa.

ALVA- tutkimus- ja kehittämishankkeen tavoitteena:

- **Ei ole laittaa paremmuusjärjestykseen erilaisia äänen kuulemisen tai alueellisen päätöksenteon menetelmiä.**
- Tavoitteena on pikemminkin kuvata ne **mahdollisuudet**, jotka ovat käytettävissä demokratian lisäämiseksi.
- Kunnat, alueet ja kyläyhteisöt ovat erilaisia ja sen vuoksi **tarvitaan erilaisia toimintamalleja.**
- Jo nyt on paikallisesti kehitetty erilaisia kuhunkin toimintaympäristöön soveltuvia ratkaisuja kunnan ja muiden paikallistoimijoiden vuoropuhelun mahdollistamiseksi sekä kunnan osa-alueiden kehittämisedellytysten turvaamiseksi. Esimerkkinä näistä *kylien neuvottelukunnat, kyläparlamentit, aluefoorumit, aluelautakunnat, aluetoimikunnat jne.*

Kuntaliiton linjaus: Maaseutu osaksi kunnan strategiaa

- Kunta vastaa maaseutualueidensa kehittämisestä kokonaisstrategiansa puitteissa ja sen kilpailukykyä rakentavana osana. Paikallisuuden vahvistamiseksi yhdistyvän kunnan tulee tukea äänen kuulemista yhdistyvän kunnan eri osissa. Elävät kylät ja asuinalueiden toiminta, omaehtoisuus, nähdään koko kunnan menestymisen kannalta voimavarana. Toimintatavat ja panostukset ratkaistaan kunnan strategiassa ja sitä **tarkennetaan paikallisten toimijoiden kanssa yhteistyössä tehdyllä maaseutuohjelmalla.**
- Kunta huolehtii siitä, että sen virkakunnassa on maaseudun ja haja-asutusalueen vahvuuksiin ja heikkouksiin perehtyneitä asiantuntijoita.

Riippakivestä voimavaraksi - Maaseutu osaksi kunnan strategiaa

- Maaseudun **elinvoimaisuus** ja **mahdollisuudet** osaksi kunnan pitkän aikavälin tavoitetta ja strategiaa. Kunnan alueiden kehittäminen budjetin kautta sekä erillisillä maaseudun kehittämisvälineillä.
- Maaseutu käsiteltävä kokonaisvaltaisesti jo **liitossopimuksessa.**
- Poliitikot mukaan keskusteluun strategian muotoiluvaiheessa.
- Virkamiehet sitoutettu ja vastuutettu.
- Poliitikkojen ja virkamiesten tuominen kentälle.
- Äänen kuulemisen periaatteet selvennetty → toimivat aluedemokratian välineet, jossa myös nuoret otettu mukaan vaikuttamiseen.
- Maaseudun kehittämisohjelma tarkentaa strategista linjausta.

Toisella kädellä ei kannata ottaa ja toisella antaa. Molemmat kädet työskentelemään maaseudun hyväksi.

Kunnan maaseudun kehittämishjelma

- Luottamus.
- Tavoitteiden asettelu → periaatekeskustelu ohjelman sisällöstä.
- Ohjelman laatimisen resursointi ja vastuhenkilö.
- Ohjausryhmän nimittäminen ja työn jakaminen teemaryhmiin → Teemaryhmien kokoonpano laaja-alainen. Paikallistoimijat ja yritykset mukaan. Eri ikäryhmien näkökulmat.
- Nykytilan kuvaus, vahvuudet/heikkoudet/uhat/mahdollisuudet.
- Painopisteiden valinta → Mitä tavoitellaan, mitä tehdään ja miten päästään haluttuun tavoitteeseen.
- Tiedottaminen → avoin ilmapiiri.
- Jo olemassa olevan integrointi osaksi ohjelmaa: kyläsuunnitelma ja -kaavat, toimintaryhmätyö jne.

Kiitos mielenkiinnosta!

Christell Åström

